

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: **Pozemkové spoločenstvo Urbárne lesy a pasienky**, so sídlom 900 52 Kuchyňa 571, zast.: *JUDr. Ivanom Syrovým PhD.*, so sídlom Advokátskej kancelárie Kadnárova č. 2, 831 52 Bratislava, proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad Malacky**, Záhorácka č. 2942/60A, 901 01 Malacky, o **preskúmanie zákonnosti rozhodnutí** správneho orgánu v reštitučnom konaní, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 02. novembra 2010 č. k. 3S 223/08-45, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 02. novembra 2010 č. k. 3S 223/08-45 **m e n í** tak, že rozhodnutie odporcu č. OPÚ 2008/5034/109-25/07 z 28.08.2008 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

Odporca je povinný do 30 dní od doručenia rozsudku zaplatiť navrhovateľovi na účet jeho právneho zástupcu náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 1.011,73 €.

O d ô v o d n e n i e :**I.****Konanie na správnom orgáne**

1. Preskúmaným rozhodnutím č. OPÚ 2008/5034/109-25/07 zo dňa 28.08.2008 odporca ako prvostupňový správny orgán podľa § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) s odvolaním sa na § 9 ods. 4 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov (ďalej v texte rozsudku tiež „zák. č. 229/1991 Zb.“) rozhodol, že

1. oprávnené osoby 1/ až 185/ združené v Pozemkovom spoločenstve, Urbárne lesy a pasienky, 900 52 Kuchyňa, ktoré
 - a. vzniklo na ustanovujúcej členskej schôdzi v dňoch 29.08.1991 a 04.09.1991 s registráciou dňa 03.10.1991 pod č. VVS/1-900/90-4382 Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky,
 - b. do evidencie pozemkových spoločenstiev bez právnej subjektivity zapísané podľa § 10 ods. 2 zákona č. 181/1995 Z.z. dňa 07.03.1996 (č. EV. 5/96) a
 - c. do registra pozemkových spoločenstiev s právnou subjektivitou zapísané podľa § 11 ods. 2 a § 27 ods. 1 zákona č. 181/1995 Z.z. dňa 11.03.2005 (č. 22/2005/Sch, identifikačné číslo 34007491),
 - d. zastúpení splnomocneným zástupcom: V. (t.č. predsedom pozemkového spoločenstva)

spĺňajú podmienky uvedené v ustanovení § 4 ods. 1 a 2 a § 6 ods. 1 písm. d) zák. č. 229/1991 Zb., avšak nespĺňajú podmienky uvedené v § 37 ods. 1 a 2 zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách v znení neskorších predpisov (ďalej na účely tohto rozsudku tiež „zák. č. 330/1991 Zb.“) s odôvodnením, že čiastka urbáru oprávnených osôb, na ktorú bol uplatnený nárok na vydanie nehnuteľností je: 8.636.110/22.654.800 tzn. iba 38,12% z majetku bývalých urbárikov, a preto odporca vyslovil, že oprávneným osobám sa vlastnícke právo k nehnuteľnostiam v k. ú. K. z PKV č. X. nepriznáva;

2. žiadatelia 1a/ až 27a/ (bod 1B rozhodnutia) nespĺňajú podmienky podľa § 4 ods. 1 a 2 zák. č. 229/1991 Zb. a § 37 ods. 1 a 2 a § 42a ods. 1 zák. č. 330/1991 Zb.
3. Ďalej podľa odporcu na čiastku urbáru v podiele: 14.018.690/22.654.800 (tzn. 61,88 %) nebol uplatnený nárok na vydanie, resp. žiadatelia nepreukázali, že sú oprávnenými osobami podľa § 4 ods. 1 a 2 zák. č. 229/1991 Zb.

Podľa § 4 ods. 1 zák. č. 229/1991 Zb. oprávnenou osobou je štátny občan Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, ktorý má trvalý pobyt na jej území a ktorého pôda, budovy a stavby patriace k pôvodnej poľnohospodárskej usadlosti prešli na štát alebo na iné právnické osoby v dobe od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 spôsobom uvedeným v § 6 ods. 1.

Podľa § 4 ods. 2 zák. č. 229/1991 Zb. platí, že ak osoba, ktorej nehnuteľnosť prešla v dobe od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v prípadoch uvedených v § 6, zomrela pred uplynutím lehoty uvedenej v § 13 alebo ak bola pred uplynutím tejto lehoty vyhlásená za mŕtvu, sú oprávnenými osobami, pokiaľ sú štátnymi občanmi Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a majú trvalý pobyt na jej území, fyzické osoby v tomto poradí:

a) dedič zo závetu, ktorý bol predložený pri dedičskom konaní, ktorý nadobudol celé dedičstvo,

b) dedič zo závetu, ktorý nadobudol vlastníctvo, ale iba v miere zodpovedajúcej jeho dedičskému podielu; to neplatí, ak dedičovi podľa závetu pripadli len jednotlivé veci alebo práva; ak bol dedič závetom ustanovený len k určitej časti nehnuteľnosti, na ktorú sa vzťahuje povinnosť vydania, je oprávnený iba k tejto časti nehnuteľnosti,

c) deti a manžel osoby uvedenej v odseku 1, všetci rovným dielom; ak dieťa zomrelo pred uplynutím lehoty uvedenej v § 13, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti, a ak niektoré z nich zomrelo, jeho deti,

d) rodičia osoby uvedenej v odseku 1,

e) súrodenci osoby uvedenej v odseku 1, a ak niektorý z nich zomrel, sú na jeho mieste oprávnenými jeho deti.

Podľa § 6 ods. 1 písm. d) zák. č. 229/1991 Zb. oprávneným osobám sa vydajú nehnuteľnosti, ktoré prešli na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku odňatia bez náhrady postupom podľa zákona SNR č. 81/1949 Zb. SNR o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov.

2. Úvodom svojho rozhodnutia odporca uviedol, že dňa 22.12.1992 si žiadatelia (oprávnené osoby) združení v Pozemkovom spoločenstve Urbárne lesy a pasienky, v tom čase zastúpení p. Š. (predsedom spoločenstva, ktoré vzniklo na ustanovujúcej členskej schôdzi v dňoch 29.08.1991 a 04.09.1991, zaregistrované dňa 03.10.1991 pod č. VVS/1-900/90-4382 Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky) uplatnili na bývalom Pozemkovom

úrade Bratislava – vidiek, podľa § 9 ods. 1 zák. č.229/1991 Zb. nárok na vydanie nehnuteľností evidovaných v PKV č. X., X. a X. pre k. ú. K..

3. Následne dňa 26.06.2002 vydal odporca rozhodnutie č. j. OPPLH-B/2002/00887/2/G, ktorým neschválil nasledujúce dohody o vydaní nehnuteľností uzavreté podľa § 9 ods. 1 zák. č. 229/1991 Zb. na strane jednej

1. dňa 22.01.1996 s Poľnohospodárskym družstvom K.,
2. dňa 04.07.1995 so Západoslovenskými lesmi š.p., odštepny závod Šaštín Stráže,
3. dňa 11.02.1994 s Lesmi Malacky, š.p. Malacky a
4. dňa 8.2.2000 s Lesmi SR, š.p. Banská Bystrica, odštepny závod Šaštín Stráže,

a na strane druhej so Spolkom urbárov K. (zastúpeným Š. a D.). Toto rozhodnutie Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 19 S 254/02-19 zo dňa 23.05.2003 zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie.

4. V novom reštitučnom konaní odporca vyzval splnomocneného zástupcu na predloženie dokladov, ktoré spresňujú okruh oprávnených osôb a ich vlastníckeho podielu, ďalej osobitného splnomocnenia zástupcov pozemkového spoločenstva na zastupovanie oprávnených osôb vo veci uplatneného reštitučného nároku a tiež doklad o registrácii pozemkového spoločenstva, čo čiastočne navrhovateľ v dňoch 30.04.2005, resp. 20.04.2007 splnil.

5. Na odstránenie zvyšných nedostatkov požiadal splnomocnený zástupca navrhovateľa o predĺženie lehoty, s čím však vyjadrili nesúhlas

1. predseda ZO SZZ Ing. I.,
2. správca konkurznej podstaty PD v konkurze Ing. J..

Na základe uvedeného odporca žiadosti navrhovateľa nevyhovел a lehotu na doplnenie dokladov mu nepredĺžil.

6. Odporca ďalej uviedol, že po preskúmaní zoznamu pôvodných a súčasných vlastníkov (oprávnených osôb) majetkovej podstaty združenia urbárskych lesov a pasienkov v (do 31.12.1995), občianskych preukazov, rodných listov, úmrtných listov, dedičských osvedčení ako aj individuálnych PK vložiek zistil, že výsledný podiel majetku bývalých urbárikov, na ktorý bol oprávnenými osobami uplatnený nárok, vo vzťahu k počtu oprávnených osôb predstavuje čiastku 38,12%.

7. Následne sa odporca zaoberal s preverovaním splnenia podmienok § 4 zák. č. 229/1991 Zb. u žiadateľov 1a/ až 27a/. U všetkých takto označených žiadateľov odporca dospel k názoru, že nepreukázali splnenie podmienok zakotvených v ustanovení § 4 zák. č. 229/1991 Zb.

8. Záverom svojho odôvodnenia odporca stručne konštatoval, že žiadatelia označení v rozhodnutí ako oprávnené osoby nespĺňajú podmienky ustanovené v § 37 ods. 1 a 2 zák. č. 330/1991 Zb. o pozemkových a preto oprávneným osobám nebolo priznané vlastníctvo k pozemkom vedeným v PKV č. X., k. ú. K..

Podľa § 37 ods. 1 zák. č. 330/1991 Zb. spoluvlastníckymi podielmi, ktoré sa majú vydať podľa osobitného predpisu alebo ku ktorým zaniká užívacie právo, sa rozumejú aj užívacie podiely alebo iné práva na spoločných nehnuteľnostiach, na ktoré sa vzťahovali predpisy o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbárikov, komposorátov a podobných právnych útvarov. 26) Ak nemožno výšku pôvodných podielov určiť, považujú sa ich podiely za rovnaké. Nie je prekážkou vydania pozemku, ak je zastavaný stavbou vo vlastníctve oprávnenej osoby; v týchto prípadoch na poskytnutie náhrady platia všeobecné predpisy. 27)

Podľa § 37 ods. 2 zák. č. 330/1991 Zb. na uplatňovanie nároku na vydanie nehnuteľnosti a nárokov vyplývajúcich zo spoluvlastníctva v pozemkových úpravách určia oprávnené osoby (spoluvlastníci) [ale to sú stále iba občania, tzn. fyzické osoby a nemôže tu vystupovať zrazu Pozemkové spoločenstvo, keď predmetom vydania nie sú lesné pozemky podľa § 2 ods. 1 zák. č. 61/1977 Zb., lebo sú označené ako !roľa! !!!!] spoločného zástupcu (spoločných zástupcov) a spôsob jeho konania; na to je potrebný súhlas majiteľov väčšiny podielov.

Podľa § 22a ods. 2 zák. č. 229/1991 Zb. sa na obstaranie spoločných vecí súvisiacich s odovzdaním pozemkov podľa odseku 1 [ale iba na lesné pozemky!!] a ich ďalším využívaním sa vlastníci môžu združiť 23f) alebo utvoriť lesné spoločenstvo alebo pozemkové spoločenstvo podľa osobitného predpisu 23g) (ďalej len "združenie").

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 181/1995 Z.z. o pozemkových spoločenstvách pozemkovým spoločenstvom (ďalej len "spoločenstvo") sa rozumie

- a) *lesné a pasienkové spoločenstvo vlastníkov podielov spoločnej nehnuteľnosti, na ktoré sa vzťahovali právne predpisy o úprave právnych pomerov majetku bývalých urbarialistov (urbárikov), komposesorátov a podobných právnych útvarov, 1) ktoré sa vydali podľa osobitných právnych predpisov 2) a boli obnovené ku dňu účinnosti tohto zákona,*
- b) *lesné spoločenstvo, pasienkové spoločenstvo alebo pozemkové spoločenstvo založené podľa osobitných predpisov,*
- c) *pozemkové spoločenstvo založené podľa tohto zákona.*

9. Na základe uvedených záverov a zistených skutočností dospel odporca k záveru, ktorý vyslovil vo vyššie citovanej výrokovej časti napadnutého rozhodnutia.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

10. Proti tomuto rozhodnutiu podal navrhovateľ na Krajský súd v Bratislave opravný prostriedok (označený ako žaloba podľa § 247 a nasl. O.s.p. proti rozhodnutiu správneho orgánu) zo 14.10.2008.

11. Krajský súd ako súd prvého stupňa po preskúmaní spisového materiálu administratívneho spisu odporcu (nesprávne konajúci senát vykonal súdny prieskum podľa Druhej hlavy Piatej časti, keď išlo o konanie o opravnom prostriedku podľa Tretej hlavy uvedenej časti v zmysle § 9 ods. 4 a 7 zák. č. 229/1991 Zb.) dospel záveru, že neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zmenu alebo zmenu napadnutého rozhodnutia. Vyhodnotil napadnuté rozhodnutie žalovaného, i postup, ktorý jeho vydaniu predchádzal, že boli z hľadiska vymedzenia žalobných dôvodov v súlade so zákonom a námietky žalobcu neodôvodňujú zrušenie napadnutého rozhodnutia. Z uvedených dôvodov krajský súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

12. Predovšetkým krajský súd po citácii § 4 ods. 1 a 2, zák. č. 229/1991 Zb., § 37 ods. 1 a 2 a § 42a ods. 2 zák. č. 330/1991 Zb. zdôraznil (na str. 4 odôvodnenia), že odporca správne zistil skutkový stav veci. Preto sa krajský súd stotožnil s právnym názorom žalovaného [v danom prípade správne odporcu korekčná poznámka Najvyššieho súdu Slovenskej republiky], že po zosumarizovaní jednotlivých dokladov odporca zistil výsledný podiel majetku bývalých urbárikov ako aj tú časť, na ktorý bol oprávnenými osobami uplatnený

nárok a ktorý predstavuje v PKV č. X. pre k. ú. K. čiastku iba v hodnote 38,12 %. Na zvyšný podiel (61,88 %) nebol podľa krajského súdu uplatnený reštitučný nárok, resp. žiadatelia uvedení v bode I.B rozhodnutia nespĺňajú zákonné podmienky.

13. Ďalej krajský súd s poukazom na právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sž 103/2004 konštatoval, že žaloba navrhovateľa okrem všeobecných náležitostí neobsahovala riadne označenie rozsahu a taktiež navrhovateľ nerozvedol, prečo sa domnieva, že rozhodnutie je nepreskúmateľné pre jeho nezrozumiteľnosť. Nakoľko úlohou súdu v správnom súdnictve nie je vyhľadávať za účastníka konania konkrétne dôvody nezákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, ktoré majú tvoriť obsah žaloby a zároveň určovať rozsah preskúmania zákonnosti rozhodnutia súdom, pričom ani nezistil dôvody na postup podľa § 250j ods. 3 O.s.p., krajský súd vyslovil záver, že napadnuté rozhodnutie žalovaného i postup, ktorý jeho vydaniu predchádzal, bol v súlade so zákonom.

III.

Odvolanie navrhovateľa 1/ až 4/; stanoviská a ďalší procesný vývoj

A)

14. Vo včas podanom odvolaní zo 17.12.2010 (č. l. 48) proti rozsudku prvostupňového súdu navrhovateľ prostredníctvom právneho zástupcu poukázal najmä na to, že

1. v prvostupňovom súdnom konaní malo byť namiesto žaloby podané odvolanie (čo však vzhľadom na splnenú zákonnú 30-dňovú lehotu nie je procesnou vadou podanie, ktoré je treba posudzovať podľa obsahu),
2. napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov,
3. nesprávne právne posúdenie veci a
4. v konaní správneho orgánu bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

15. Navrhovateľ najmä poukázal na to, že na pojednávaní dňa 02.11.2010 vytkol (resp. už prostredníctvom žaloby zo 14.10.2008) rozhodnutiu správneho orgánu nasledujúce: „*správny orgán, keď nevyhovel žalobcovi, mal vyzvať jednotlivé oprávnené osoby na uplatnenie ich nároku, čo dodnes nevykonal*“. Týmto úkonom, podľa slov navrhovateľa, chcel jednoznačne vytknúť správnemu orgánu nesprávnu aplikáciu § 37 ods. 2 zák. č. 337/1991 Zb. s tým významom, že hoci cit. zák. č. 337/1991 Zb. vyžaduje nadpolovičnú väčšinu na ustanovenie spoločného zástupcu, aby konal za všetkých

(tzn. aj za tých, ktorí nesúhlasia s jeho zvolením - procesné splnomocnenie na zastupovanie), tak nedosiahnutie 50% väčšiny nemôže jednotlivé oprávnené osoby zbaviť ich reštitučného nároku.

16. Navyše navrhovateľ zdôraznil tú skutočnosť, že nehnuteľnosti vedené v PKV č. X., k. ú. K. (lúky a role), boli pôvodne vo vlastníctve bývalých urbarialistov a želiarov obce Kuchyňa a postupom podľa zákona SNR č. 81/1949 Zb. prešli do vlastníctva Jednotného roľníckeho družstva v K. Hoci u časti žiadateľov označených v rozhodnutí ako oprávnené osoby správny orgán dospel k záveru, že spĺňajú podmienky v zmysle § 4 ods. 1 a 2 a § 6 ods. písm. d) zákona č. 229/1991 Zb., tak napriek tomu podľa navrhovateľa týmto osobám nepriznal ich spoluvlastnícke podiely, aj keď tieto nároky mali vyplývať priamo z PKV a zoznamu urbárikov; pri ich právnych nástupcoch z dedičských, resp. iných rozhodnutí (navrhovateľ zdôraznil, že spoluvlastnícke podiely sa výslovne uvádzajú v rozhodnutiach). Na základe uvedeného navrhovateľ vyslovil svoj názor, že v prípade, ak správny orgán mal za preukázané, že oprávnené osoby spoločne nemajú viac ako 50% podielov na celom uplatnenom nároku, nemal konať so spoločným zástupcom, ale v súlade so správnym poriadkom, mal konať priamo s jednotlivými oprávnenými osobami.

17. Podľa navrhovateľa úspešné oprávnené osoby (bod A/ napadnutého rozhodnutia) by nemali znášať následky za to, že aj keď všetko splnili v zmysle zák. č. 229/1991 Zb., tak všetci spolu nemajú a ani niekedy objektívne mať nemôžu (v tejto súvislosti poukázal napríklad na nemožnosť splnenia podmienky občianstva resp. bydliska) viac ako 50%-ný podiel na uplatnených nehnuteľnostiach.

18. Po citácii ustanovení § 3 ods. 4 a odseku 1 Správneho poriadku navrhovateľ označil konanie správneho orgánu za konanie zjavne postihnuté snahou nevyhovieť uplatneným nárokom. Aj dĺžka samotného konania, ktorá už dosiahla viac ako 16 rokov, má za dôsledok, že niektoré oprávnené osoby zomreli, bolo potrebné nanovo získavať ďalšie podklady, najmä dedičské rozhodnutia a podobne. Tým správny orgán svojou nečinnosťou napomohol stavu, že žiadateľom sa nepodarilo vydokladovať viac percent ako vydokladovali.

19. V súvislosti s uvedeným navrhovateľ poukázal na stanoviska Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky z 09.01.2008, ktoré sa nachádza v súdnom spise

(č. l. 42). Podľa neho mal pozemkový úrad rozhodnúť o vlastníctve oprávnených osôb aj keď bolo vydokladovaných len 38,12% vlastníckych podielov spoločnej nehnuteľnosti.

20. Záverom navrhovateľ od konajúceho súdu požadoval zmenu rozsudku krajského súdu tak, že zruší napadnuté rozhodnutie odporcu a vec mu vráti na ďalšie konanie a rozhodnutie spolu s priznaním náhrady trov konania vo vyčíslenej výške 509,73 €.

B)

21. Z vyjadrenia odporcu zo dňa 07.01.2011 (č. l. 55) vyplýva, že sa stotožňuje s rozsudkom krajského súdu, ktorý žalobu zamietol ako nedôvodnú. Predovšetkým odporca prezentoval svoj názor, že navrhovateľ [korekčná poznámka súdu: opätovne nesprávne ho označuje odlišným procesným termínom žalobca] nevyužil všetky opravné prostriedky v zmysle zákona č. 71/1967 Zb. správnom konaní.

22. Ďalej odporca tvrdenie navrhovateľa, že ak oprávnené osoby nemajú spoločne viac ako 50% podielov na celom uplatnenom nároku, nemal konať so spoločným zástupcom, označil za rozporné so zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní. Navyše ďalšiu argumentáciu navrhovateľa, že ani pri maximálnej snahe sa mu nemusí podariť dosiahnuť požadovaný viac ako 50%-ný podiel, označil na uvedených príkladoch (najmä Pasienkové pozemkové spoločenstvo Láb či Urbárska a pasienková spoločnosť Gajary) za subjektívne tvrdenie odporcu.

23. Tiež tvrdenie navrhovateľa, že správny orgán konal zjavne so snahou nevyhovieť uplatneným nárokom, vyhodnotil odporca, že sa nezakladá na pravde. Naopak odporca ako správny orgán na žiadosť navrhovateľa až štyrikrát prerušil správne konanie a predĺžil mu lehotu na doloženie dokladov, a to celkovo na 180 dní. Napriek tejto skutočnosti ako aj presnému označeniu osôb, ktorým chýbali doklady a tiež menovite aké doklady, tak navrhovateľ odporcovi nepredložil všetky požadované doklady.

24. Ani tvrdenie navrhovateľa, že odporca svojou nečinnosťou spôsobil, že žiadateľom sa nepodarilo vydokladovať viac percent, sa podľa odporcu rovnako nezakladá na pravde.

25. Rovnako odporca sa domnieva, že nie je jeho povinnosťou vyzývať niekoho na uplatnenie si reštitučného nároku, čo v súčasnosti ani nie je možné. Lehota na uplatnenie

reštitučného nároku v zmysle zák. č. 229/1991 Zb. bola do 31.12.1992. Preto odporca odmietol argumentáciu navrhovateľa, že keď mu nevyhovelo, mal vyzvať jednotlivé oprávnené osoby na uplatnenie ich nároku.

C)

26. Počas prípravy podkladov na prejednanie veci bolo na Najvyššom súde zistené, že početný, pripojený administratívny spis neobsahuje všetky potrebné dokumenty, a preto bol tak krajský súd ako aj odporca viackrát vyzvaný na ich doplnenie, resp. objasnenie, kde sa nachádzajú.

27. Na pojednávaní dňa 27. marca 2012 Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle § 250i ods. 3 záver O.s.p. vykonal oboznámenie prítomných účastníkov s časťou administratívneho spisu neprítomného odporcu týkajúcej sa zachytenia priebehu ustanovujúcej schôdze predchodcu navrhovateľa (list č. E-44) za účelom preverenia splnenia zákonných predpokladov na zastupovanie pri podaní neskoršieho návrhu na začatie konania o reštitučných nárokoch členov k spoločnej nehnuteľnosti. Vzhľadom na obsah vyjadrení prítomných účastníkov došlo k odročeniu pojednávania.

28. V písomnom vyjadrení zo dňa 16.04.2012 s poukazom na rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 19S 254/02 z 23.05.2003 právny zástupca konštatoval, že prezenčná listina preukazujúca, že v čase konania ustanovujúcej členskej schôdze v roku 1991 došlo k povereniu aspoň 50% oprávnených osôb, bola dňa 13.12.1995 predložená Pozemkovému úradu Bratislava –vidiek (ako právnomu predchodcovi žalovaného). Toto doplnil svojim presvedčením, že (súd cituje) „*Aj z logiky veci je zrejmé, že žalovaný disponoval prezenčnou listinou, nakoľko inak by nekonal s ohľadom doloženia dokladov k uplatneným reštitučným nárokom.*“

29. Nakoľko sa odporca nezúčastnil ani druhého pojednávania vytýčeného na deň 24. apríla 2012 za účelom vykonania výsluchu účastníkov k otázke úplnosti a riadnosti administratívneho spisu, konajúci súd bol nútený pojednávanie opätovne odročiť za účelom vyžiadania si písomného stanoviska odporcu. Na uvedenom pojednávaní právny zástupca navrhovateľa na podporu svojej argumentácie o splnení procesnej podmienky na zastupovanie v priebehu ustanovujúcej schôdze predložil list Obecného úradu Kuchyňa zo 06.04.1992 ako aj listy štátneho podniku LESY Malacky zo 22.11.1991, 06.01.1992 ako aj zo 06.02.1992,

a tiež Dohodu o vydaní majetku z bližšie neurčeného dáta spolu s prípisom Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č.: 395/2008-720 z 09.01.2008.

30. Odporca vo svojom vyjadrení z 02.05.2012 nespochybnil existenciu prezenčnej listiny, avšak žiadosť konajúceho súdu o spoluprácu pri jej predložení zredukoval iba na odkázanie súdu na prvý zväzok administratívneho spisu v zložke označenej písmenom E.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

31. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 250l ods. 2 a § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku tiež „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250s O.s.p. odvolanie prípustné, po nariadení pojednávania (§ 250ja ods. 2 v spojení s § 250l ods. 2 *a contrario* O.s.p.), na ktorých vykonal oboznámenie nielen s dotknutými časťami administratívneho spisu ale aj s listinami predloženými prítomnými účastníkmi, dospel jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) k záveru, že odvolanie je dôvodné, pretože napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, čo nebolo možné odstrániť ani úmyslom odvolacieho súdu vykonať v zmysle § 250q ods. 1 záver O.s.p. dokazovanie nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia, nakoľko tomu bránila neúplnosť spisov správneho orgánu (§ 250j ods. 2 písm. d/ O.s.p.), a preto postupom podľa § 220 ods. 1 v spoj. s § 250l ods. 2 a § 246c ods. 1 O.s.p. rozsudok zmenil tak, že podľa § 250j ods. 2 písm. d) O.s.p. napadnuté rozhodnutie odporcu spolu s prvostupňovým rozhodnutím postupom podľa § 250ja ods. 3 zrušil a vrátil mu späť na ďalšie konanie v zmysle nasledujúcich záverov.

Skutočnosť, že konajúci Krajský súd v Bratislave dôsledne neidentifikoval vec ako vec spadajúcu pod režim 3. hlavy 5. časti Občianskeho súdneho poriadku a rozhodoval v senáte, tak nemôže byť pričítaná na ťarchu účastníkov odvolacieho konania.

32. Najvyšší súd sa celkom nestotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených konajúcim správny orgánom. Na druhej strane podstatou odvolania ako aj podaného opravného prostriedku, ktorou sa navrhovateľ domáha preskúmania rozhodnutia odporcu, je právna otázka, či nesplnenie odporcom deklarovanej podmienky viac ako 50%-ného majetkového podielu oprávnených osôb má oporu v právnej norme ako materiálna podmienka začatia konania alebo mal odporca, bez ohľadu na ich majetkový podiel na spoločných právach, konať s jednotlivými žiadateľmi. Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

33. Najvyšší súd predovšetkým pri hľadaní takto načrtnutej odvolacej otázky musí pri súdnom prieskume vychádzať z argumentácie odporcu, ktorú krajský súd označil za súladnú so zákonom. Z tohto pohľadu najviac zaváži odvolací dôvod navrhovateľa (bod č. 14/2), ktorým upozornil na možnú nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia správneho orgánu pre nedostatok dôvodov.

34. Už vo svojej staršej judikatúre konajúci senát Najvyššieho súdu (dostupná na internetovej stránke www.nssr.gov.sk) smerom k problematike nepreskúmateľnosti rozhodnutia správneho orgánu napríklad zdôraznil, že *„Ide o závažný argument [nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia správneho orgánu pre nedostatočné odôvodnenie], ktorý sám o sebe vytvára základnú prekážku pre vykonanie súdneho prieskumu rozhodnutia správneho orgánu. Jedným z dôvodov nepreskúmateľnosti rozhodnutia správneho orgánu súdna judikatúra spája s nedostatkom dôvodov. Aj konštantná judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nastolila trvalú požiadavku vysporiadať sa so všetkými relevantnými argumentmi účastníka konania (Garcia Ruiz v. Španielsko, rozsudok z 21.01.1999, sťažnosť č. 30544/96), ktorej dodržiavanie starostlivo preveruje.“* (mutatis mutandis rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 5Sžp 76/2009 z 27. apríla 2010).

35. Preto zákonodarca v prípade výskytu nepreskúmateľnosti rozhodnutia správneho orgánu celkom logicky modifikoval všeobecne zakotvenú dispozitívnu zásadu prieskumu podľa Piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (tzn. neakceptoval starorímsku zásadu, že sudca nesmie ísť nad rámec, ktorý tvoria návrhy strán - *„iudex ne eat ultra petita partium“*; vid' bližšie ustanovenie § 250j ods. 3 O.s.p.). Výsledkom uvedenej modifikácie je vznik procesného oprávnenia (v zmysle procesnej povinnosti *ex offio*) správneho súdu, kedy práve

výskyt nepreskúmateľnosti rozhodnutia správneho orgánu je výnimočným zákonným titulom pre správny súd na zrušenie rozhodnutia správneho orgánu, pričom sa neprihliada na dispozičné oprávnenie navrhovateľa, a uvedené oprávnenie presahuje možnosti, a to aj oneskoreného procesného aktivizmu účastníka, pričom jeho aplikácia svojim charakterom súčasne vylučuje (v zmysle zabráňuje) správne mu súdu pripustiť iný zrušovací dôvod podľa § 250j ods. 2 O.s.p.

36. Charakter *ex officio* prístupu súdu pri testovaní preskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia oprávňuje súdny orgán uprednostniť konanie formou inkvizičného postupu pred všeobecne zažívaným kontradiktórnym postupom, ktorý je však charakteristický pre apelačný súdny prieskum a je sprevádzaný vytváraním hodnotiaceho úsudku z predložených spisov (smerom dovnútra súdneho orgánu) bez vedomosti strán.

37. Pri zvolení postupu podľa § 250j ods. 3 O.s.p. môže byť rozhodnutie pre obidve strany súdneho prieskumu zásadne prekvapivé, lebo väčšinou nezodpovedá návrhovej argumentácii navrhovateľa (samozrejme, pokiaľ navrhovateľ neavizuje takýto výsledok súdneho konania použitím argumentácie nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia správneho orgánu) a ani obranným námietkam odporcu. Takýto postup, najmä v prípade odvolacieho súdu, ktorý sám o sebe pre účastníkov väčšinou predstavuje poslednú možnosť právnej nápravy neželaného stavu, sa spája s ústavnou otázkou, či prekvapivé rozhodnutie nenarušilo rovnosť účastníkov, resp. rovnosť ich zbraní, keď výsledok súdneho prieskumu evidentne svedčí v prospech navrhovateľa. Najmä v zmysle čl. 46 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky však takýto postup je na základe zásady legality a prezumpcie znalosti slovenského práva (§ 2 zákona č. 1/1993 Z.z. o Zbierke zákonov Slovenskej republiky) logicky očakávaný.

38. Konajúci senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v svojej doterajšej judikatúre dostatočne jasne vymedzil hranice medzi preskúmateľným a nepreskúmateľným rozhodnutím správneho orgánu tým, že týčil nasledujúcu definíciu minimálnych kritérií aplikovaných na riadnosť odôvodnenia orgánu verejnej správy: *“Odôvodnenie rozhodnutia orgánu verejnej správy musí obsahovať logickú, právnu a presvedčivú argumentáciu o splnení formálnej a materiálnej podmienky v dostatočnom rozsahu, tzn. že priemernému adresátovi je daná možnosť z mu predloženého odôvodnenia pochopiť*

- *na základe akých skutočností (dôkazných prostriedkov) a v akom rozsahu bol zistený skutkový stav,*
- *správnosť právnych noriem aplikovaných na skutkový stav a*
- *právne závery nevybočujúce z logiky aplikácie práva a vedúce k myšlienke obsiahnutej vo výrokovvej časti.*“

(mutatis mutandis rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 5SŽi 1/2009).

39. Pokiaľ preskúmané rozhodnutie správneho orgánu nebude spĺňať hore uvedenú definíciu, potom je nepreskúmateľné. Odpoveď na otázku, kedy je rozhodnutie správneho orgánu už nepreskúmateľné z titulu nedostatku dôvodov konajúci senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyslovil nasledovne (napr. sp. zn. 1Sžso 23/2010):

„Za nedostatok dôvodov, ktoré by inak mali byť riadne objasnené v odôvodnení rozhodnutia správneho orgánu, nie je možné považovať čiastkové nedostatky odôvodnenia rozhodnutia správneho orgánu, ale iba taký nedostatok dôvodov, ktoré majú skutkovo a právne objasniť právne názory vedúce konajúci správny orgán k prijatiu výrokovvej časti rozhodnutia, tzn. že

- *ide teda o také vady skutkových zistení a na to nadväzujúcej aplikácie príslušnej právnej normy, ktoré sú neodmysliteľným základom pre rozhodnutie samotné, a že*
- *existuje stav „absencie“, ktorý nutne vedie k nepochopeniu rozhodovacích dôvodov.*“

40. Hore uvedenými rozhodnutiami tak Najvyšší súd Slovenskej republiky ponúkol pre správne orgány dvojkritériálny test preskúmateľnosti vo forme

1. kritérium: poznanie, že v odôvodnení sa nenachádzajú žiadne relevantné dôvody (tzn. logické súdy nadobudnuté správnym orgánom riadnym vyhodnotením podkladov rozhodnutia získaných v úplnom rozsahu a korešpondujúce s predpokladmi právnej normy, o ktorej vhodnosti aplikácie na zistený skutkový stav neexistujú pochybnosti), ktoré by umožnili pochopiť záver vyslovený vo výroku rozhodnutia (absolútny nedostatok dôvodov), a ďalej

2. kritérium: poznanie, či sa počas rozhodovania o podaní účastníka správneho konania vyhol takým vadám skutkových zistení spojených s výberom právnej normy (tzn. právneho ustanovenia), ktoré vady bránia na základe logických metód pochopiť záver vyslovený vo výroku rozhodnutia (nezrozumiteľnosť vo forme relatívneho nedostatku dôvodov).

41. Avšak v posudzovanej veci, tzn. negatívne rozhodnutie vydané v reštitučnom konaní podľa § zák. č. 229/1991 Zb., ide o konanie správneho súdu podľa Tretej hlavy 5. časti Občianskeho súdneho poriadku je charakterizované určitými odlišnosťami od doteraz prezentovaných právnych názorov všeobecného charakteru, ktorých vplyv na nepreskúmateľnosť rozhodnutia správneho orgánu je nutné objasniť.

42. Predovšetkým tá charakteristika konania správneho súdu podľa Tretej hlavy 5. časti Občianskeho súdneho poriadku je determinovaná tým, že ide o nahradenie právnej ochrany poskytovanej účastníkom prostredníctvom druhostupňového reštitučného konania odvolacím správnym orgánom tým, že do jeho pozície nastupuje možnosť účastníka okamžite využiť prostriedky súdneho prieskumu neprávoplatného rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu postupom podľa Tretej hlavy 5. časti Občianskeho súdneho poriadku.

43. Takto zákonodarca prejavil svoj úmysel vytvoriť osobitný právny model nápravy formou zmiešaného správno-súdneho konania, v ktorom samozrejme neplatí zásada dvojinštančnosti správneho konania (tzn. že odvolací orgán musí pred nadobudnutím právoplatnosti napraviť zistené skutkové a nadväzujúce právne vady vykonaním dokazovania bez toho, aby mohol vec z tohto dôvodu zrušiť) a táto zásada je čiastočne saturovaná možnosťou správneho súdu postupom podľa § 250q ods. 1 záver O.s.p. „doobjasniť“ (tzn. nie napraviť – vid' použitá formulácia „*dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia*“) skutkový stav doteraz zistený správnym orgánom.

Tento model by mal zaručovať rýchlejší proces pri vyslovovaní autoritatívneho právneho názoru (§ 250r O.s.p.).

44. Najvyšší súd hore uviedol (bod č. 1 a 8), že v odôvodnení odporcu sa stručne konštatuje, že žiadatelia označení v rozhodnutí ako oprávnené osoby nespĺňajú podmienky ustanovené v § 37 ods. 1 a 2 zák. č. 330/1991 Zb. a jediným argumentom odporcu, prečo im ako oprávneným osobám nepriznáva vlastníctvo k pozemkom vedeným v PKV č. X., k. ú. K., je ním stanovený pomer medzi celkovým majetkom bývalých urbárikov a čiastkou, na ktorú bol uplatnený nárok na vydanie nehnuteľností, ktorý je: 8.636.110/22.654.800 tzn. iba 38,12% z majetku, a to bez bližšieho právneho objasnenia.

Takéto odôvodnenie negatívne nastavenej výrokovej časti jednoznačne nevyhovuje už hore raz uvedeným (najmä body č. 38 a 39) kritériám odôvodnenia a preto už z tohto

dôvodu ho musí Najvyšší súd označiť v zmysle § 250j ods. 2 písm. d) O.s.p. za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov (viď 1. kritérium uvedené v bode č. 40).

45. V súvislosti s touto strohou argumentáciou odporcu musí Najvyšší súd však súčasne (aj vzhľadom na značne dlhé poskytovanie právnej pomoci pri riešení reštitučných vzťahov členov) v zmysle základných cieľov sledovaných Občianskym súdnym poriadkom samotným ponúknuť čiastkové výkladové usmernenie ustanovení tvoriacich právny základ pre riešenie tejto veci.

Podľa § 1 O.s.p. Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

46. Preto na prvom mieste poukazuje na účel citovaného zák. č. 229/1991 Zb., ktorý je zakotvený v jeho preambule, tzn.

„ - zmierniť následky niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo voči vlastníkom poľnohospodárskeho a lesného majetku v období rokov 1948 až 1989,

- dosiahnuť zlepšenie starostlivosti o poľnohospodársku a lesnú pôdu obnovením pôvodných vlastníckych vzťahov k pôde a

- upraviť vlastnícke vzťahy k pôde v súlade so záujmami hospodárskeho rozvoja vidieka aj v súlade s požiadavkami na tvorbu krajiny a životného prostredia. “

47. Uvedený účel je nutné mať na pamäti pri aplikácii každého ustanovenia predmetného zákona, tzn. aj pri aplikácii ustanovenia § 6 ods. 1 písm. d) zák. č. 229/1991 Zb., pričom z jeho textu nevyplýva vôľa zákonodarcu obmedziť prinavrátanie nehnuteľností, resp. jeho naplnenie viazať, podmieniť absolútnym percentuálnym pomerom, lebo takýto postup zákonodarcu by nepochybne vyústil do vzniku takmer nesplniteľné podmienky (tzn. v poradí ďalšej krivdy).

Podľa § 6 ods. 1 písm. d) zák. č. 229/1991 Zb. oprávneným osobám sa vydajú nehnuteľnosti, ktoré prešli na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku odňatia bez náhrady postupom podľa zákona SNR č. 81/1949 Zb. SNR o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov.

48. V súvislosti s hore uvedeným musí Najvyšší súd ďalej zdôrazniť, že odporca sa v svojom odôvodnení ani bližšie nezamýšľal nad právnymi účinkami ustanovenia § 42a ods. 2 zák. č. 330/1991 Zb. a v spojení s prejednávanou vecou ich vôbec právne nevyhodnotil.

Podľa § 42a ods. 2 zák. č. 330/1991 Zb. do vydania nehnuteľností podľa odseku 1 je doterajší vlastník povinný s týmito nehnuteľnosťami nakladať podľa osobitného predpisu. Ak oprávnená osoba nepredloží dôkazy podľa odseku 1 alebo ak sa nehnuteľnosti nevydajú z iného dôvodu, doterajšie vlastnícke právo zostáva zachované.

49. Na tomto mieste preto musí Najvyšší súd poukázať na odlišné účely a ciele sledované v úpravách zák. č. 229/1991 Zb. (bližšie objasnené v bode č. 46) a zák. č. 330/1991 Zb. Na rozdiel od precízne formulovaných cieľov v zák. č. 229/1991 Zb. zákonodarca, a to už nie vôbec jasným spôsobom, nevymedzil výslovne predmet úpravy zák. č. 330/1991 Zb., a naopak úvodné ustanovenia tohto zákona využil iba na legálne definovanie právnych pojmov. Preto sa javí opodstatnený názor, že hlavným cieľom tohto zákona bolo upraviť postup kompetentných orgánov (vrátenie ich konštituovania) v procese pozemkových úprav.

Pri vnímaní takto vymedzeného predmetu úpravy zák. č. 330/1990 Zb. potom v zmysle systematického výkladu jeho jednotlivých ustanovení až ako cudzorodý prvok pôsobí jeho Štvrtá časť, ktorá obsahuje osobitné ustanovenia o zmiernení niektorých majetkových krívd. Pritom tie ustanovenia, ktoré sa týkajú majetku bývalých urbárikov (§ 37 v celosti), predstavujú podľa Najvyššieho súdu viac charakter vykonávajúceho predpisu (*ius specialis*) v procesnoprávnej rovine k samotnému zák. č. 229/1991 Zb. (*ius generalis*).

Podľa § 37 ods. 1 zák. č. 330/1990 Zb. spoluvlastníckymi podielmi, ktoré sa majú vydať podľa osobitného predpisu [§ 6 ods. 1 písm. d) zákona č. 229/1991 Zb.] alebo ku ktorým zaniká užívacie právo [Zákon SNR č. 81/1949 Zb. SNR o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov], sa rozumejú aj užívacie podiely alebo iné práva na spoločných nehnuteľnostiach, na ktoré sa vzťahovali predpisy o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov. Ak nemožno výšku pôvodných podielov určiť, považujú sa ich podiely za rovnaké. Nie je prekážkou vydania pozemku, ak je zastavaný stavbou vo vlastníctve oprávnenej osoby; v týchto prípadoch na poskytnutie náhrady platia všeobecné predpisy.

Podľa § 37 ods. 2 zák. č. 330/1990 Zb. na uplatňovanie nároku na vydanie nehnuteľnosti a nárokov vyplývajúcich zo spoluvlastníctva v pozemkových úpravách určia

oprávnené osoby (spoluvlastníci) spoločného zástupcu (spoločných zástupcov) a spôsob jeho konania; na to je potrebný súhlas majiteľov väčšiny podielov.

Podľa § 37 ods. 3 zák. č. 330/1990 Zb. pozemky zo spoločných lesných nehnuteľností, ktoré prešli do obhospodarovania podľa osobitného predpisu 28) a ktoré sa majú vydať 29) vrátane pasienkov zo spoločného lesa, sa vydávajú postupom podľa predpisov o zániku niektorých užívacích práv. 30)

50. Práve hore uvedené ustanovenie § 37 predstavuje základnú a tým neprehliadnuteľnú podmienku konania, bez preverenia ktorej nie je možné o meritórnom posúdení žiadosti stávajúcich urbárikov alebo ich nástupcov konanie konať, resp. konanie vôbec začať. Najmä jeho odsek 2 nepochybne predstavuje procesný imperatív (viď formulácia „určia oprávnené osoby“ a nie „môžu určiť“) na určenie spoločného procesného zástupcu na uplatňovanie reštitučného nároku (viď definičné ustanovenie obsiahnuté v odseku 1) ako materiálnej podmienky konania pre prinavrátanie spoločnej nehnuteľnosti, ktorej obhospodarovanie je majetkovým základom urbáriátu.

Práve v tomto duchu boli aj formulované písomné inštrukcie vtedajšieho správcu (vlastníka) dotknutých pozemkov v korešpondencii s pozemkovým spoločenstvom (ide o písomnosti predložené navrhovateľom počas odvolacieho pojednávania) pri vybavovaní ich žiadostiach o vydanie predmetných pozemkov.

51. Ďalej je tiež evidentné, že zákonodarca pri stanovovaní majetkového cenzu potrebného na legitímne rozhodnutie členov pozemkového spoločenstva o konkrétnej osobe spoločného zástupcu (resp. zástupcov) nekládol dôraz ani na maximálne (tzn. 100%-né) ani na kvalifikované (viac ako 2/3) majetkové zastupovanie, vedomý si objektívnej reality, že s odstupom času by s vysokou pravdepodobnosťou išlo o takmer nesplniteľnú podmienku, a preto sa uspokojil iba s prostou väčšinou majetkového zastupovania pri riešení spoločného zástupcu, čo je celkom logické aj s prihliadnutím na zotrvaní zákonodarcu na pojmu „oprávnená osoba“, tzn. s dôrazom na splnenie striktnej podmienky štátneho občianstva a trvalého pobytu na území vtedajšieho spoločného štátu.

Tak sa aj osoby zúčastnené na zvolávaní a riadení ustanovujúcej schôdze nástupcu pôvodného urbáriátu v roku 1991 správali, čo je preukázateľné z pripojenej zápisnice.

52. Ďalej, hoci uvedené ustanovenie § 37 odkazuje najmä na zák. č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva pozemkov, musí Najvyšší súd z hľadiska

charakteru a rozsahu žiadosti pozemkového spoločenstva najmä zobrať do úvahy zákon č. 181/1995 Z.z. o pozemkových spoločenstvách, ktorý z pohľadu uplatňovaných reštitučných nárokov formou historicko-právnej kontinuity prepája súčasné reštitučné právne predpisy s úpravou platnou pozemkových spoločenstiev v minulosti.

Podľa § 2 ods. 1 písm. a) zák. č. 181/1995 Z.z. pozemkovým spoločenstvom (ďalej len "spoločenstvo") sa rozumie lesné a pasienkové spoločenstvo vlastníkov podielov spoločnej nehnuteľnosti, na ktoré sa vzťahovali právne predpisy o úprave právnych pomerov majetku bývalých urbarialistov (urbárnikov), komposesorátov a podobných právnych útvarov [zákonný článok XIX/1898 o štátnom spravovaní obecných a niektorých iných lesov a holín, ďalej o upravení hospodárskej správy spoločne užívaných lesov a holín, ktoré sú nedielnym vlastníctvom komposesorátov a bývalých urbarialistov, tiež zákoný článok X/1913 o nedielných spoločných pasienkoch ako aj zákoný článok XXXIII/1913 o predaji niektorých štátnych nemovitostí, poľažne o zamenení týchto], ktoré sa vydali podľa osobitných právnych predpisov [najmä § 6 ods. 1 písm. d), e) a u) zák. č. 229/1991 Zb.] a boli obnovené ku dňu účinnosti tohto zákona,

53. Základným princípom tvorby týchto spoločenstiev je hospodárenie so spoločnou nehnuteľnosťou v zmysle § 2 ods. 1 zák. č. 181/1995 Z.z. Následne z ustanovenia § 4 zák. č. 181/1995 Z.z. vyplývajú charakteristické a dispozičné limity podielového spoluvlastníctva spoločenstva.

Podľa § 4 ods. 1 zák. č. 181/1995 Z.z. podielové spoluvlastníctvo spoločnej nehnuteľnosti je nedeliteľné a nemožno ho zrušiť a vyporiadať podľa osobitných predpisov.

54. Práve existenčný princíp pozemkového spoločenstva, ktorý vychádza z hospodárenia so spoločnou nehnuteľnosťou, ktorá v zmysle citovaných ustanovení predstavuje nedeliteľný a neodčleniteľný majetkový korpus, tzn. majetkovú podstatu pozemkového spoločenstva, bez ktorej jej existencia stráca realitu.

55. Na základe uvedeného je jednoznačné, že podstatnou podmienkou pre uplatňovanie reštitučného nároku spojeného s navrátením vlastníctva k spoločnej nehnuteľnosti, tzn. v prejednávanej veci k nehnuteľnosti nachádzajúcej sa evidenčne v k. ú. K., PKV č. X., je legitímny postup oprávnených osôb pri určení spoločného zástupcu. Z dôvodu nepreskúmateľnosti tohto postupu nebolo možné vykonať súdny prieskum napadnutého rozhodnutia.

56. Okrem uvedeného musí Najvyšší súd vzhľadom k nutnosti splniť podmienku viac ako 50% oprávnených osôb pri prinavrátení vlastníckeho práva dať do pozornosti odporcovi aj niektoré právne názory vyslovené Ústavným súdom Slovenskej republiky vo vzťahu k charakteru a aplikácii reštitučných predpisov. Najmä z ďalej citovaného textu nálezu Ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 127/2010-35 z 22. júna 2010 vyplýva, že pri ich výklade sa pri hodnotení reštitučného konania začína uplatňovať nový prvok extenzívneho výkladu, nakoľko „*k reštitučným nárokom žiadateľov je potrebné pristupovať zvlášť citlivo, aby v konaní podľa týchto zákonov v súlade so zákonnými záujmami týchto osôb, ktorých ujma na základných ľudských právach a slobodách má byť aspoň čiastočne kompenzovaná, nedochádzalo k ďalším krivdám.*“

57. Z ďalšieho nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva pokyn pre orgán verejnej moci, aby „*k rozhodovaniu prejednávanej veci, konkrétne k interpretácii reštitučných zákonov pristúpil s určitou veľkorysťou berúc do úvahy pre minulý režim príznačné nedostatky vtedajšej legislatívy* (citované z nálezu III. ÚS 127/2010-35 z 22. júna 2010 str. 13 ods. 2).

58. Na základe uvedeného právny názor odporcu, ktorý je súčasne jediným právnym titulom vysloveného výroku, že žiadatelia označení v rozhodnutí ako oprávnené osoby nespĺňajú podmienky ustanovené v § 37 ods. 1 a 2 zák. č. 330/1991 Zb. o pozemkových, a preto oprávneným osobám nebolo priznané vlastníctvo k pozemkom vedeným v PKV č. X., k. ú. K., je nepreskúmateľný.

V.

59. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok navrhovateľa ako aj argumentácie odporcu, a tiež s prihliadnutím na závery obsiahnuté v citovaných rozhodnutiach, pri ktorých Najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od nich odchýlil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska), rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

Bude preto ďalšou úlohou odporcu ako správneho orgánu v ďalšom konaní za súčinnosti s účastníkmi reštitučného konania preveriť, či bola splnená materiálna

podmienka začatie tohto konania (viď aj požiadavka Najvyššieho súdu uvedená v uznesení spis. zn. 2Sžo 31/2010 z 24.11.2010), a podľa zistených výsledkov vo veci ďalej konať.

60. Najvyšší súd Slovenskej republiky neuviedol vo výroku zrušujúceho rozsudku zákonné ustanovenie, podľa ktorého bolo rozhodnutie správneho orgánu zrušené (§ 250j ods. 4 prvá veta v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p.), nakoľko dôvodom podania tejto informácie súdom je v zmysle § 250j ods. 4 veta druhá O.s.p. poskytnúť podklady pre posúdenie prípustnosti možného odvolania proti rozsudku súdu. Nakoľko proti rozhodnutiam Najvyššieho súdu vydaným v správnom súdnictve sú nielen generálne (§ 246 c ods. 1 O.s.p.) ale aj špeciálne (§ 250ja ods. 6 O.s.p.) prípustné opravné prostriedky, potom nie je možné ust. § 250j ods. 4 O.s.p. na výroky rozhodnutí Najvyššieho súdu aplikovať.

61. O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 O.s.p., podľa ktorého úspešnému navrhovateľovi právo na úplnú náhradu trov tohto konania vzniklo.

Výška priznaných náhrad trov konania sa skladá :

1. Z náhrady trov právneho zastúpenia, ktoré právny zástupca navrhovateľa listom zo 16.05.2012 v zmysle vyhl. Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. vyčíslil a Najvyššiemu súdu nikto nespochybnil:

1.1. Trovy právneho zastúpenia na krajskom súde

1.1.1. prevzatie a príprava zastúp. (08) - 1 úkon práv. pomoci	48,63 €
1.1.1.1. prislúchajúca náhrada rež. paušálu	6,30 €
1.1.2. podanie žaloby (08) - 1 úkon práv. pomoci	48,63 €
1.1.2.1. prislúchajúca náhrada rež. paušálu	6,30 €
1.1.3. účasť na pojednávaní (10) - 1 úkon práv. pomoci	120,23 €
1.1.3.1. prislúchajúca náhrada rež. paušálu	7,21 €

1.2. Trovy právneho zastúpenia na odvolacom súde

1.2.1. podanie odvolania (10) 1 úkon práv. pomoci	120,23 €
1.2.1.1. prislúchajúca náhrada rež. paušálu	7,21 €

1.2.2. pojednávanie (12) 1 úkon práv. pomoci	127,16 €
1.2.2.1. prislúchajúca náhrada rež. paušálu		7,63 €
1.2.3. písomné podanie (12) 1 úkon práv. pomoci	127,16 €
1.2.3.1. prislúchajúca náhrada rež. paušálu		7,63 €
1.2.4. pojednávanie (12) 1 úkon práv. pomoci	127,16 €
1.2.4.1. prislúchajúca náhrada rež. paušálu		7,63 €
celkom trovy právneho zastúpenia vr. DPH :		1.011,73 €

Náhradu súdneho poplatku za žalobu v uplatnenej výške 66,-- € a zaplatenej navrhovateľom na základe výzvy krajského súdu z 5.11.2009 nemohol Najvyšší súd priznať, lebo krajský súd takto vyzval navrhovateľa na poplatkovú povinnosť, ktorá je v rozpore s § 2 ods. 4 v spojení s § 5 ods. 1 písm. h/ zákona č. 71/1992 Zb. (viď záver bodu č. 31). Za tohto stavu musí krajský súd uvedenú situáciu vyriešiť ako súd, ktorý súdny poplatok prevzal (§ 11 zák. č. 71/1992 Zb.).

Nakoľko úspešný navrhovateľ bol zastúpený advokátom, je nutné podľa § 149 ods. 1 O.s.p. zaplatiť mu priznanú náhradu trov. Bližšie podrobnosti o spôsobe platby a účte právneho zástupcu sú obsiahnuté v liste zo dňa 16.05.2012, ktorý je súčasťou súdneho spisu.

Poučenie : Proti tomuto rozhodnutiu **nie je** prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).

V Bratislave 15. mája 2012

Ing. JUDr. Miroslav Gavalec PhD., v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Ľubica Kavivanovová